

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo iiii. p[ro d[omi]nica ii. post Trinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

et p[ro]p[ri]is loquit. Sed attendite q[ui]d sequit[ur] c. xiiij. Si q[ui]s acceperit characterē bestie: bibet de vino ire et cruciabit[ur] in igne et sulphure etc. S[ec]ūda sic p[re]sumendo de longa vita sperantes frui diuitijs in futuro. O impia fatuitas de futuro p[re]sumere q[ui]d in sola dei p[re]sente est positū Act. j. Non est v[er]m nosse t[em]p[or]a vel momenta q[ui] p[ro]p[ri]e posuit in sua p[re]sente Contra illos ē s[er]mo de diuite dicente Lu. xij. Ania mea m[ul]ta bona habes reposita etc. Cui dicit[ur] est. Stulte/hac nocte re-

petet a te aiaz tuā. q[ui] aut[em] parasti cui[us] erit? Tercia sic contēnēdo. Dulci em[en] p[ro]pter auariciā p[re]sēt[em] celestia et sp[irit]ualia sol terre nis inbiantes. Greg. di. xlvij. c. Des hui[us] seculi dilectores in terrenis reb[us] fortes s[un]t: in celestib[us] autē debiles. Nam p[ro]p[ri]ali gl[ori]a desudare appetūt: et p[ro] spe p[er]petua nec p[ro]p[ri]a q[ui]dem in labore subsistunt P[ro] terrenis lucris q[ui]libet iniurias tolerāt: et celesti mercede vel tenuissimā sibi ferre p[ro]meliaz recusant. Terreno iudici etia[m] tota die assiste re fortes sunt: in orōne s[er]uo corā d[omi]no v[er]o vni us hore momēto lassant. Hec ille. Dulci vtiq[ue] p[ro]pter auariciā officii diuinū corēnūt atq[ue] s[er]uum dei. Exemplū de phariseis q[ui] d[omi]nū deridebant et auaros p[re]dicantem. Lu. xvi. Audiebant oia hec pharisei qui erant auari et deridebant eū. Ido b[ea]t[us] dicit[ur] Mat. vij. Nō potestis deo suire et mā.

Quartus ar. Audistis etc. Laete g[er]ne p[ro]pter t[em]p[or]alium amorē eternis p[re]ueni[er]it et egestatē irremediabilē incurrat. Dicit lex. Si q[ui]s sua culpa eger: idignū est ei subuenire. ff. de positi. l. Bona fides. Ar. op. ad h. lxxvij. di. Non sat. Audite. An excusand[us] esset hō et an sibi compatiendū esset q[ui] paup[er] et indigēs vocat[ur] respuit ire ad p[ri]ncipē m[ul]ta bōa et p[re]ciosa sibi offerēt[ur] eligēs pot[er]it ludere cū pomo putrido v[el] cū spuma maris. Exponet applica notādo q[ui] bona t[em]p[or]alia comparatione eterno[rum] sunt velut pomū putridū aut spuma maris. Oigit[ur] q[ui] miserū ē sic terrenis inbiant celestia p[ro]cipē dētes. Berni. Sic stulti estimatores d[omi]ni minimis maximā et de maximis minimā curam gerunt.

Sermo. iij. p[er] d[omi]nica. ij. post Trinitatis.

Nemo viroz

etc. Filiole nō diligam[us] verbo neq[ue] lingua sed ope et veritate j. b. iij. scz. ad cenā illā volum[us] puenire Notanda sunt tria inductiua ad opa pietatis exhibenda.

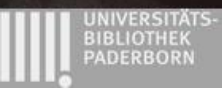
Primū necessitas obseruande exhortationis Eph. iij. Estote inuicē misericordes/benigni etc.

Secūda necessitas p[re]sequēde miseratiōis Mat. v. B[ea]ti misericordes q[ui]m ipsi misericordis p[re]sequent[ur].

Tertiu[m] necessitas imitande exemplationis. i. ipsius dei. Lu. vj. Estote misericordes sic et p[ater] vester mise. est.

Salutatio Nemo etc.

Prim[us] ar. An i[st]o sit p[er]sonaz acceptio Videt[ur] q[ui]d sic ex eo q[ui] aliq[ui]s admittit: alios aut[em] excludit a cena celesti. Contra Act. x. Non est p[er]sonaz acceptio deo. R[ati]o. Notandū s[un]t Alex. de ales. in sūma. et Joā. de rupella in sūma de vicijs. q[ui] acceptio p[er]sonaz d[icitur] p[re]lectio seu platio vni us p[er]sone sup[er] aliā rōne parentelevel patrie vel alicuius alteri[us] cause irrationabil[iter] cum interuentione debiti. Hoc supposito dicit[ur] dū s[un]t theologos in. j. dist. xlvj. q[ui] nulla ē p[er]sonaz acceptio apud deū. q[ui] oēs vult ad agnitio[n]ē veritat[is] venire. Esti velint cooperari p[er] libez arbitriū saluabūt. P[ro] sūdamēto. Notandū q[ui] in hominib[us] de p[ri]ncipalit[er] voluntatē aspiciat q[ui]d fiat vel nō fiat exteri[us] In Quid[em] de pōto. Et desint vires t[ame]n est laudāda voluntas. Hac g[er]e tentos auguro[rum] eē deos. Hec facit vt veniat paup[er] q[ui] grat[ia] ad aras. Et placeat cesonō min[us] agna bone. Et Sen. dr. Non q[ui]d d[icitur] aut q[ui]d fiat sed q[ui] mente refert. In p[er] q[ui] oib[us] adest facultas placēdi deo cū i oib[us] libera sit volūtas quā p[ri]ncipalit[er] aspiciat deo Cū g[er] aliq[ui]b[us] det gram et nō alijs. Querit An sit in eo p[er]sonaz acceptio. Dicit r[ati]o. vt s[un]t Et q[ui] p[er]cludit. q[ui] paupes et pusilli non plus debēt d[omi]no diffidere q[ui] maiores. Nā p[er] oēs p[er] libez arbitriū deo adhereret ita d[omi]no placere. In Sap. vj. Pusillum et magnū ipse fecit et eq[ui]liter est ei cura de oib[us]. O miserū igit[ur] s[un]t peccatores q[ui] diabolo mag[is] q[ui] d[omi]no cupiūt adherere. Hoc attendite fornicato[rum]

Dominica. II. post Trinitatis

res: raptos et revertimini itaque ad dominum qui omnes saluare desiderat pusillos et magnos. In pusillis ipse dicit Lu. 11. Nolite timere pusillus grex quem complacuit patri vobis dare regnum. Figura Bar. 11. dicebat dominus. Sinite pueros et nolite prohibere eos venire ad me quoniam ipse est reges. et imponebat eis manus. Spiritus autem pusilli sunt simplices et humiles quibus imposuit dominus manus auxiliatrices dadas eis gratiam. Ia. 4. Spiritus vobis deus resistit humilibus autem dat gratiam.

Secundus. In prece. et. In h. ser. dicitur. Scendum de seculo quod est excusatio luxurie et carnalitate quod notat ibi. et aliter dicitur. Prorem duxi: et ideo non potest venire. ubi notant carnalitate dicitur Aug. d. p. b. d. n. Ista est voluptas carnis quod multos impedit ut in a foris et non intus quod enim dicitur Uxor duxi. carne amplexat. carnis voluptatibus iocundat a cena se excusans obliuiscit ne fame interna moriat. Greg. in omel. Quauis bonum conjugium nonnulli tamen per hunc non fecerunt tatem. plis. sed desideria expectant voluptatis et idcirco per rem iusta signari potest res iusta. Notandum autem quod iste qui dicit Uxor duxi non dicit sic alii dixerant. Rogo habere me excusatum. sed tamen dicit. non possum venire. Carnal enim concupiscentia infatuat homines. Bre. Luxuria hebetat sensum. confundit intellectum. obscurat memoriam. Osee. 11. Fornicatio. vultu et ebrietas auferunt cor. Quid. Quid deceat non videt vultu amans. Non curauit. Iste tertius rogare ut haberet excusatus. Est autem hec excusatio triplex.

Prima palliatiua.

Secunda presumptiua

Tertia preceptiua

Prima fit palliando. Palliant enim aliquid luxuria ex carnis infirmitate dicentes hoc esse naturale et ideo se continere non posse. Et hi (quod nefas est) deum in culpa sua inuoluerunt volunt quod auctor est nature. Alii autem palliant ex iuuenili etate quasi si iuuentem a diabolo tenerent et ideo diabolo etate illam dedicare vellet. Contra quod dicitur Eccl. 11. Vemento creatoris tui in diebus iuuentutis tue. Alii ex rationis vehementia et impetuositate. Contra quod dicitur Lu. 1. Fidelis deus qui non permittet vos tentari super id quod potestis sed faciet etiam cum tentatione puentem. et Jaco. 1. Unusquisque tentat a concupiscentia sua abstra-

ctus et illecebratus. Secunda fit presumendo. Dicit enim aliquid temperatum quod hinc eis vult corpe ad libertatem. Contra quod dicitur illud. j. Cor. 11. Corpore non fornicatorem debet sed domino. Ibidem. Ne sitis quod corpa vestra membra sunt ebrietas. Tollens ergo membra christi faciam membra meretricis. Absit. Idem. Nolite errare. neque fornicari. neque adulteri. neque ebriosi. et regnum dei possidebunt. Tertia fit contentendo. Sic enim per luxuriam indurant corda multorum ut correctionem contententur: et quasi essent increduli neque de deo. neque de paradiso. neque de inferno cogitant. Osee. 11. Non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad dominum: quia spiritus fornicationis est in medio eorum. In 2. verba dei contemnunt. Eccl. 11. Augiet luxuriosus verbum et displicebit illi: et faciet illud post dorsum suum. Plerumque etiam non solum corrigi preternunt. sed et eos qui corrigere volunt persequuntur aut verbis aut factis. Et per hunc de herode et eius adultera. ut hinc mat. 11. et Bar. 11. Tales ergo sepius impetentes moriuntur. Vide hinc. 11. de spiritu. exemplum ad propositum. Tales ergo non gustabunt cenam domini. Abiiciendo ergo sunt omnes excusationes praeposite. Aug. Tollam de medio excusationes vanas et malas et veniamus ad cenam quam intrinsecus saginemur. Non nos impediatur supbia: non nos teneat curiositas illicita: non nos impediatur voluptas carnis. Greg. 11. Sed ecce inter hec persare debemus quod sibi corda nostra rudent. De cultis enim fortassis cogitationibus sibi dicit. Excusare nolumus. Ad illud enim supne refectionis conuiuium et vocari et venire gratulamur. Quodantes quippe talia nobis mentes nostre velle dicunt si non plene terrena quam celestia diligunt: si non amplius rebus corporalibus quam spiritualibus occupant.

Tertius. Audistis et. Et certe vultis. Est talis excusatio. Notate quod iura dicunt. Ulis prois non sunt procedendi homines. L. de dignitate. 1. Neque famosis et de electione. c. Per inquisitionem. Pone casum. Rex mandat aliquem ad prandium: ille pro se excusat quod non potest relinquere porcos cum quibus iacet in luto: monne talis vilis est et hominore indignus. Expone de luxurioso qui in voluptatibus porcinis delectatur et ibi putrescit. Joel. 1. Computruerunt iumenta in stercore suo. Greg. Fumenta in stercore corpora

refecere: est homines carnales in fetore lu-
ricie vitæ finire.

Dominica .iij. post Trinitatis
Sermo .j.

Hic peccatores

recipit Lu. xv. Humiliamini sub
potenti manu dei: vos exal-
tet in tpe visitationis. j. Pet. v. Si vultis a
dño recipi: humiliamini etc. Ibi sunt tria
pſideranda.

Primum salutaris exhortatio: cum dicit.
pociet Humiliamini.

Secundum exhortationis rō: cum dicit. sub
manu dei.

Tertium rōnis pfirmatio: cū dicit. vryos
exaltet in tpe visitationis.

Pro pmo Mat. xj. dicit. Discite a me qm̄
mitis sum et hu. cor. **Pro scdo** Sap. vij.
Tū dñe p̄tatem habes vite et mortis.

Pro tertio Lu. xvij. Dis q se hu. exalta.
Hic peccatores etc.

Primum ar. An deus recipiat oēs pec-
catores ad misericordiā q̄tūcūq; pec-
cauerint. Vide s̄ dñica. iij. post epiph. ser-
mone. j. Vel an deus velit oēs peccatores sal-
uare. Vide ibidē ser. iij.

Secundus ar. Notandū q tres para-
bolas p̄cipuas sibi inuicē dñs p̄tinu-
at. vt p̄tz in euangelio Lu. xv. quib; oñdit
peccatores eē misericorditer recipiendos iu-
sta tria que solent homines ad misericordiam
inclinare.

Primum est simplicitas

Secundum est p̄pinq̄tas

Tertium est necessitas.

Propter hec ḡ tria in nob̄ repta misericordiaz
nobis libenter exhibet dñs. **Primo** p̄pter
nram simplicitatē. Et ad h̄ p̄tinet parabola
de oue errante. Hō em̄ ē simplex respectu
hostis tā astuti. i. diaboli. Un̄ clamat P̄s
Errauit sic ouis q̄ perijt etc. Notandū ita-
q; q̄ hoies tripl̄r peccant ex ignorātia: fra-
gilitate: et malicia. **Primi** inueniūt gr̄az p̄
pter simplicitatē et misericordiam p̄sequunt. vt
p̄tz in paulo q̄ dicit. j. Tim. j. Discediam
consecut⁹ sum qz ignorans feci. **Secdi** etiā
reco gnoscētes suā miserā gr̄am inueniunt.
vt p̄tz in petro. Non reco gnoscētes autē

neq̄q; Tertij vt pl̄im̄ a dño relinquunt.
Pater in iuda p̄ditore. **Secdo** p̄pter no-
strā p̄pinq̄tatē quā ad ip̄m habem⁹. Et
ad h̄ p̄tinet parabola de drachma amissa in
q̄ est ymago regis et superscriptio nois eius
sic et hō ad imaginē dei fact⁹ est et habz
superscriptionē ch̄i: qz a ch̄risto dicitur ch̄rian⁹.
Ezech. xvij. Oēs anie mee sunt. **Ter-
tio** p̄pter necessitatē. Et ad h̄ p̄tinet para-
bola de filio p̄digo q̄ reuertens dicit. Quā-
ti mercennarij in domo p̄ris mei abūdant
pa. ego autē h̄ fame pereō. Et sic ibidem dicit
Pater eum videns misericordia mor⁹ est
his ḡ trib; parabolis quaz due p̄me in
euangelio hodierno recitat⁹: manifeste ostē-
dit dei misericordia ad peccatores recipiēdos
Unde de eo vere dicere possumus: qz hic
peccatores recipit. Hoc iquā dicere debem⁹
nō murmurādo vt scribe et p̄barisei: s; lau-
dando et gl̄ificando de tanta misericordiā
abundātia. **Exempla** autē plurima et no-
tanda de ch̄risti misericordiā habem⁹. De
q̄b; sic loquit̄ Bern. sup̄ Lan. f̄mōe. lxxij.
Omnino p̄pter mansuetudinē et misericor-
diā q̄ de te p̄dicat. O bone iesu curremus
post te audientes q̄ non spernis pauperē:
actōres tu non horres: non horruisti p̄fite-
rentē latronē: non lachrymantē peccatū-
cem: non supplicantē chananeā: non dep̄-
bensaz in adulterio: nō sedentē in teloneo:
non supplicantē publicanū: nō negantē dī-
scipulū: non p̄secutorē discipuloꝝ: nō ip̄os
crucifixoꝝ tuos. Iō p̄s. Misericordias
dñi in eternū cantabo.

Tertio ar. Audistis etc. S; notate q̄ nī
hil nob̄ ad misericordiā inuentendā p̄-
derit nisi peccā relinq̄m⁹. Dicunt em̄ iura.
Peccati venia nō dat nisi correcto. xxiiij. q. ij.
Legat. Nec p̄t gaudere se correctū. nisi p̄-
us doleat se fuisse perversum. xxiiij. q. vij.
Quēadmodū. et lex dicit. L. de sū. tri. et fi.
ca. l. vl. Delicti veniā penitentib; indulge-
mus: et nō alijs. Si em̄ q̄ntūcūq; regis p̄-
pinq̄uus regis offenderit maiestātē: et p̄-
pterea sit iam incarcerat⁹ et in arcta necessi-
tate constrict⁹: nec tū vult se humiliare co-
ram rege culpā reco gnoscēdo: imo nec si
gna p̄nie oñdit an rex ei faciet misericordi-
am. Credo q̄ non. Expone et applica notā
do illud Eccl. ij. Si p̄nitiam nō egerim⁹: i-
cidemus in man⁹ dei.